TEISINGUMO TEISMO (penktoji kolegija) SPRENDIMAS

2024 m. kovo 14 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Vartotojų apsauga – Direktyva 2014/17/ES – 25 straipsnio 3 dalis – Vartojimo kredito sutartys dėl gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto – Išankstinis grąžinimas – Kompensacija kredito davėjui – Kredito davėjo negautas pelnas – Negauto pelno apskaičiavimo metodas“

Byloje C-536/22

dėl *Landgericht Ravensburg* (Ravensburgo apygardos teismas, Vokietija) 2022 m. rugpjūčio 8 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2022 m. rugpjūčio 10 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

MW

CY

prieš

VR Bank Ravensburg-Weingarten eG

TEISINGUMO TEISMAS (penktoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas E. Regan, teisėjai Z. Csehi (pranešėjas), M. Ilešič, I. Jarukaitis ir D. Gratsias,

generalinis advokatas M. Campos Sánchez-Bordona,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

– *VR Bank Ravensburg-Weingarten eG*, atstovaujamos *Rechtsanwalt* T. Winter,

– Vokietijos vyriausybės, atstovaujamos J. Möller ir M. Hellmann,

– Europos Komisijos, atstovaujamos C. Auvret, H. Tserepa-Lacombe ir G. von Rintelen,

* Proceso kalba: vokiečių.

susipažinęs su 2023 m. rugsėjo 28 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2014 m. vasario 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/17/ES dėl vartojimo kredito sutarčių dėl gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2008/48/EB ir 2013/36/ES bei Reglamentas (ES) Nr. 1093/2010 (OL L 60, 2014, p. 34; klaidų ištaisymas OL L 246, 2015, p. 11), 25 straipsnio 3 dalies išaiškinimo.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant dviejų Vokietijoje gyvenančių vartotojų MW ir CY ginčą su Vokietijoje įsteigta kredito įstaiga *VR Bank Ravensburg-Weingarten eG* (toliau – VR Bank) dėl prašymo grąžinti kompensaciją, sumokėtą prieš terminą grąžinus vartojimo kreditą, suteiktą gyvenamosios paskirties nekilnojamajam turtui įsigyti.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

Direktyva 2008/48/EB

3 2008 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/48/EB dėl vartojimo kredito sutarčių ir panaikinančios Tarybos direktyvą 87/102/EEB (OL L 133, 2008, p. 66; klaidų ištaisymai OL L 207, 209, p. 14 ir OL L 234, 2011, p. 46) 16 straipsnyje „Išankstinis grąžinimas“ nustatyta:

„<…>

2. Išankstinio kredito grąžinimo atveju [kredito davėjas] turi teisę į teisingą ir objektyviai pagrįstą kompensaciją už galimas išlaidas, tiesiogiai susijusias su išankstiniu kredito grąžinimu, jeigu jis atliekamas per tą laikotarpį, kuriam yra nustatyta fiksuota palūkanų norma.

Tokia kompensacija negali viršyti 1 % anksčiau grąžinamos kredito dalies, jeigu laikotarpis nuo išankstinio grąžinimo iki sutarto kredito sutarties nutraukimo datos yra ilgesnis kaip vieneri metai. Jeigu šis periodas nėra ilgesnis kaip vieneri metai, kompensacija negali viršyti 0,5 % anksčiau grąžinamos kredito dalies.

<…>

4. Valstybės narės gali nustatyti, kad:

a) [kredito davėjas] gali reikalauti tokios kompensacijos tik tuo atveju, kai išankstinio grąžinimo suma viršija nacionalinės teisės aktuose nustatytą ribą. Ši riba negali viršyti 10000 [eurų] per bet kurį dvylikos mėnesių laikotarpį;

b) [kredito davėjas] išimties tvarka gali reikalauti didesnės kompensacijos, jei jis gali įrodyti, kad nuostoliai, kuriuos jis patyrė dėl išankstinio grąžinimo, didesni už sumą, apskaičiuotą pagal 2 dalį.

Jei [kredito davėjo] reikalaujama kompensacija didesnė už jo realiai patirtus nuostolius, vartotojas gali reikalauti atitinkamo sumažinimo.

Tokiu atveju nuostoliai susideda iš skirtumo tarp pradžioje sutartos palūkanų normos ir palūkanų normos, kuria [kredito davėjas] gali skolinti rinkoje išankstinai grąžintas sumas ir atsižvelgiama į išankstinio grąžinimo poveikį administracinėms išlaidoms.

<…>“

Direktyva 2014/17

4 Direktyva 2014/17 iš dalies pakeista Direktyva 2008/48.

5 Direktyvos 2014/17 5–7, 21 ir 66 konstatuojamosiose dalyse nurodyta:

„(5) siekiant sudaryti palankesnes sąlygas sukurti sklandžiai veikiančią vidaus rinką, kurioje būtų užtikrinta aukšto lygio vartotojų apsauga kredito sutarčių dėl nekilnojamojo turto srityje, ir siekiant užtikrinti, kad vartotojai, norintys sudaryti tokias kredito sutartis, galėtų tą padaryti tvirtai žinodami, kad įstaigos, su kuriomis jie susiduria, veiklą vykdo profesionaliai ir atsakingai, keliose srityse reikia nustatyti tinkamai suderintą [Europos] Sąjungos teisinę sistemą, atsižvelgiant į kredito sutarčių skirtumus, kurių atsiranda visų pirma dėl nacionalinių ir regioninių nekilnojamojo turto rinkų skirtumų;

(6) todėl šia direktyva turėtų būti sukurta skaidresnė, veiksmingesnė ir konkurencingesnė vidaus rinka, kurioje būtų naudojamos nuoseklios, lanksčios ir teisingos kredito sutartys dėl nekilnojamojo turto, kartu skatinant tvarų skolinimą ir skolinimąsi bei finansinę įtrauktį, taigi užtikrinant aukšto lygio vartotojų apsaugą;

(7) siekiant sukurti tikrą vidaus rinką, kurioje būtų užtikrinta aukšto ir lygiaverčio lygio vartotojų apsauga, šioje direktyvoje nustatomos kuo labiau suderintos nuostatos, reglamentuojančios ikisutartinės informacijos teikimą naudojant Europos standartinio informacijos lapo (toliau – ESIL) standartinę formą ir [bendros kredito kainos metinės normos (BKKMN)] apskaičiavimą. Tačiau atsižvelgiant į kredito sutarčių dėl nekilnojamojo turto specifiką ir rinkos pokyčių bei sąlygų skirtumus valstybėse narėse, visų pirma susijusius su rinkos struktūra ir rinkos dalyviais, turimų produktų kategorijomis ir kreditų suteikimo proceso procedūromis, valstybėms narėms turėtų būti leidžiama palikti galioti arba nustatyti griežtesnes nei šioje direktyvoje įtvirtintas nuostatas tose srityse, kurios aiškiai nenurodytos kaip sritys, kurioms taikomas kuo didesnis suderinimas. Toks tikslinis požiūris būtinas, kad būtų išvengta neigiamo poveikio vartotojų apsaugos lygiui dėl kredito sutarčių, kurios patenka į šios direktyvos taikymo sritį. Valstybėms narėms turėtų, pavyzdžiui, būti leista palikti galioti arba priimti griežtesnių nuostatų dėl darbuotojams keliamų žinių bei gebėjimų reikalavimų ir ESIL užpildymo instrukcijų;

<…>

„(21) <…> Šia direktyva neturėtų būti daroma įtaka nacionalinei bendrajai sutarčių teisei, pavyzdžiui, sutarties galiojimą, sudarymą arba poveikį reglamentuojančioms taisyklėms, tiek, kiek bendrosios sutarčių teisės aspektai nėra reglamentuojami šia direktyva;

<…>

(66) galimybė vartotojui grąžinti kreditą prieš pasibaigiant galioti kredito sutarčiai gali būti svarbi skatinant konkurenciją vidaus rinkoje ir laisvą Sąjungos piliečių judėjimą, taip pat padedant per visą kredito sutarties galiojimo laikotarpį suteikti lankstumo, kurio reikia siekiant skatinti finansinį stabilumą, kaip nurodoma Finansų stabilumo tarybos rekomendacijose. Tačiau yra reikšmingų skirtumų tarp nacionalinių principų ir sąlygų, kuriais remdamiesi vartotojai gali grąžinti savo kreditą, taip pat sąlygų, kuriomis toks išankstinis kredito grąžinimas gali vykti. Nors pripažįstama, kad hipotekinio finansavimo mechanizmų ir siūlomų produktų esama daug ir įvairių, labai svarbu Sąjungos lygmeniu nustatyti tam tikrus išankstinio kredito grąžinimo standartus siekiant užtikrinti, kad vartotojai turėtų galimybę įvykdyti savo įsipareigojimus iki kredito sutartyje sutartos datos ir galėtų pasitikėdami palyginti pasiūlymus siekiant rasti geriausiai jų poreikius atitinkančius produktus. Todėl valstybės narės, priimdamos teisės aktus arba taikydamos kitas priemones, pavyzdžiui, įvesdamos sutartines nuostatas, turėtų užtikrinti, kad vartotojai turėtų teisę kreditą grąžinti anksčiau. Vis dėlto valstybės narės turėtų turėti galimybę apibrėžti pasinaudojimo tokia teise sąlygas. Šios sąlygos gali apimti naudojimosi šia teise laiko apribojimus, skirtingas sąlygas priklausomai nuo kredito palūkanų normos rūšies arba apribojimus, susijusius su aplinkybėmis, kuriomis galima pasinaudoti šia teise. Tais atvejais, kai išankstinis grąžinimas atliekamas per tą laikotarpį, kuriam yra nustatyta fiksuotoji palūkanų norma, galimybė pasinaudoti šia teise gali priklausyti nuo to, ar vartotojas turi kurį nors iš teisėtų interesų, apibrėžiamų atitinkamos valstybės narės. Toks teisėtas interesas gali atsirasti, pavyzdžiui, skyrybų ar nedarbo atveju. Valstybių narių nustatytose sąlygose gali būti numatyta, kad [kredito davėjas] turi teisę į teisingą ir objektyviai pagrįstą kompensaciją už galimas išlaidas, tiesiogiai susijusias su išankstiniu kredito grąžinimu. Tais atvejais, kai valstybės narės numato, kad [kredito davėjas] turi teisę į kompensaciją, tokia kompensacija turėtų būti teisinga ir objektyviai pagrįsta kompensacija už galimas išlaidas, tiesiogiai susijusias su išankstiniu kredito grąžinimu, pagal nacionalines taisykles dėl kompensavimo. Kompensacija neturėtų viršyti [kredito davėjo] finansinių nuostolių;“

6 Šios direktyvos 1 straipsnyje „Dalykas“ numatyta:

„Šia direktyva nustatomi bendri principai, skirti valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų tam tikriems aspektams, susijusiems su vartojimo kredito sutartimis, užtikrintomis hipoteka ar kitomis priemonėmis, susijusiomis su gyvenamosios paskirties nekilnojamuoju turtu <…>“

7 Šios direktyvos 2 straipsnio „Suderinimo lygis“ 1 dalyje numatyta:

„Šia direktyva valstybėms narėms netrukdoma toliau palikti galioti arba priimti griežtesnių nuostatų, kuriomis siekiama apsaugoti vartotojus su sąlyga, kad tokios nuostatos yra suderinamos su jų įsipareigojimais pagal Sąjungos teisę.“

8 Tos pačios direktyvos 4 straipsnyje „Terminų apibrėžtys“ nustatyta:

„Šioje direktyvoje vartojamų terminų apibrėžtys:

<…>

13. bendra kredito kaina vartotojui – visos su kreditu susijusios išlaidos vartotojui, kaip apibrėžta [Direktyvos 2008/48] 3 straipsnio g punkte, įskaitant nuosavybės vertinimo išlaidas, kai toks vertinimas būtinas kreditui gauti, bet neįskaitant nekilnojamojo turto nuosavybės teisių perleidimo registracijos mokesčių. Ji neapima mokesčių, kuriuos vartotojas moka už kredito sutartyje nustatytų įsipareigojimų nevykdymą;

<…>“

9 Šios direktyvos 14 straipsnio „Ikisutartinė informacija“ 1 ir 2 dalyse nustatyta:

„1. Valstybės narės užtikrina, kad [kredito davėjas] ir, kai taikoma, kredito tarpininkas arba paskirtasis atstovas teiktų vartotojui jam pritaikytą informaciją, reikalingą palyginti rinkoje esančius kreditus, įvertinti jų pasekmes ir priimti informacija pagrįstą sprendimą ar sudaryti kredito sutartį:

<…>

2. 1 dalyje nurodyta pritaikyta informacija popieriuje arba kitoje patvariojoje laikmenoje pateikiama naudojant II priede nustatytą ESIL.“

10 Šios direktyvos 25 straipsnyje „Išankstinis gražinimas“ numatyta:

1. Valstybės narės užtikrina, kad vartotojas turėtų teisę savo įsipareigojimus pagal kredito sutartį visiškai arba iš dalies įvykdyti nepasibaigus tos sutarties galiojimui. Tokiais atvejais vartotojas turi teisę į bendros kredito kainos vartotojui sumažinimą, kurį sudarytų likusio sutarties trukmės laikotarpio palūkanos ir išlaidos.

<…>

3. Valstybės narės gali nustatyti, kad [kredito davėjas] turi teisę į teisingą ir objektyvią kompensaciją, kai ji pagrįsta, už galimas išlaidas, tiesiogiai susijusias su išankstiniu kredito grąžinimu, bet netaiko vartotojui sankcijos. Tuo atžvilgiu kompensacija neturi viršyti [kredito davėjo] finansinių nuostolių. Atsižvelg[damos] į tas sąlygas valstybės narės gali nustatyti, kad kompensacija negali viršyti tam tikro lygio arba ją leidžiama taikyti tik tam tikro laikotarpio atžvilgiu.

4. Kai vartotojas siekia įvykdyti savo įsipareigojimus pagal kredito sutartį nepasibaigus sutarties galiojimui, gavęs prašymą [kredito davėjas] nedelsdamas popieriuje arba kitoje patvariojoje laikmenoje pateikia vartotojui informaciją, reikalingą šiai galimybei apsvarstyti. Toje informacijoje nurodomos bent skaičiais išreikštos vartotojo įsipareigojimų įvykdymo nepasibaigus kredito sutarties galiojimui pasekmės vartotojui ir aiškiai nustatomos visos naudojamos prielaidos. Visos naudojamos prielaidos turi būti tinkamos ir pagrindžiamos.

<…>“

11 Šios direktyvos II priedo „Europos standartinis informacijos lapas (ESIL) A dalyje pateikiamas ESIL pavyzdys. Šiame pavyzdyje numatyta, kad tame lape turi būti pateikta tokia informacija:

„<…>

9. Išankstinis grąžinimas

Turite galimybę šią paskolą, visą arba dalimis, grąžinti anksčiau.

<…>

(Kai taikoma) Sutarties pabaigos mokestis: [įrašyti sumą arba, jei neįmanoma, nurodyti skaičiavimo metodą]

<…>“

12 Šio II priedo B dalyje „ESIL pildymo instrukcijos“ numatyta:

„Pildant ESIL laikomasi bent šių instrukcijų. Vis dėlto valstybės narės gali patikslinti ar nustatyti išsamesnes ESIL pildymo instrukcijas.

<…>

„9 skirsnis. Išankstinis grąžinimas

<…>

2. Skirsnyje dėl sutarties pabaigos mokesčio [kredito davėjas] atkreipia vartotojo dėmesį į sutarties pabaigos mokestį arba kitas išlaidas, kurias reikia padengti išankstinio grąžinimo atveju, kad būtų kompensuojamos išlaidos [kredito davėjui] ir, jei įmanoma, nurodyti jų sumą. Jeigu kompensavimo suma priklausytų nuo kelių veiksnių, pavyzdžiui, grąžintos sumos arba išankstinio grąžinimo metu galiojančios palūkanų normos, [kredito davėjas] nurodo, kaip bus apskaičiuojama kompensacija, ir nurodo maksimalų galimą tokio mokesčio dydį arba, jei tai neįmanoma, pateikia paaiškinamąjį pavyzdį, kad parodytų vartotojui kompensacijos lygį įvairių scenarijų atveju.“

Vokietijos teisė

13 *Bürgerliches Gesetzbuch* (Civilinis kodeksas, toliau – BGB) 249 straipsnio „Žalos atlyginimo tvarka ir dydis“ 1 dalyje nustatyta:

„Atlyginti žalą įpareigotas asmuo privalo atkurti tokią padėtį, kuri būtų, jeigu aplinkybė, įpareigojanti atlyginti žalą, nebūtų susiklosčiusi.“

14 BGB 252 straipsnyje „Negautas pelnas“ nustatyta:

„Atlygintina žala apima ir negautą pelną. „Negautas pelnas“ – tai pelnas, kurio buvo galima pagrįstai tikėtis įprastomis aplinkybėmis arba atsižvelgiant į konkrečias aplinkybes, ypač dėl priemonių ir veiksmų, kurių buvo imtasi.“

15 BGB 490 straipsnio „Išimtinė teisė nutraukti sutartį“ 2 dalyje numatyta:

„Paskolos gavėjas, laikydamasis 448 straipsnio 3 dalies antrame sakinyje numatytų terminų, gali anksčiau nutraukti paskolos sutartį, kurioje nustatyta fiksuotoji kredito palūkanų norma, o paskolos grąžinimas garantuotas hipoteka arba įkeistu laivu, jei to reikalauja jo teisėti interesai ir jei praėjo šeši mėnesiai nuo visiško paskolos gavimo. Toks suinteresuotumas egzistuoja, be kita ko, tuo atveju, kai paskolos gavėjui kyla būtinybė kitaip naudoti turtą, kurio hipoteka užtikrinamas įsipareigojimų pagal paskolos sutartį įvykdymas. Paskolos gavėjas turi atlyginti paskolos davėjui nuostolius, kurių šis patyrė dėl išankstinio sutarties nutraukimo. <…>“

16 BGB 500 straipsnis „Paskolos gavėjo teisė nutraukti sutartį; išankstinis grąžinimas“ 2 dalyje nustatyta:

„Paskolos gavėjas bet kuriuo metu gali iš anksto įvykdyti visus arba dalį įsipareigojimų pagal vartojimo paskolos sutartį. Nukrypstant nuo pirmo sakinio, paskolos pagal vartojimo kredito nekilnojamajam turtui įsigyti sutartį, kurioje numatyta fiksuotoji kredito palūkanų norma, gavėjas gali iš anksto įvykdyti visus ar dalį įsipareigojimų per fiksuotosios kredito palūkanų normos galiojimo laikotarpį, tik jeigu jis turi teisėtą interesą tai daryti.“

17 Direktyvos 2014/17 25 straipsnis į Vokietijos teisę buvo perkeltas BGB 502 straipsniu „Išankstinio grąžinimo kompensacija“. Šioje nuostatoje numatyta:

1. Išankstinio grąžinimo atveju kredito davėjas gali reikalauti tinkamo nuostolių, tiesiogiai susijusių su išankstiniu grąžinimu, atlyginimo, jei grąžinimo momentu paskolos gavėjas turi sumokėti palūkanas, nustatytas taikant fiksuotąją kredito palūkanų normą. <…>

2. Teisė į išankstinio grąžinimo kompensaciją nesuteikiama, jeigu:

<…>

2) sutartyje nepakanka informacijos apie sutarties trukmę, teisę nutraukti paskolą arba sankcijos dėl išankstinio grąžinimo apskaičiavimą.“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

18 2019 m. sausio 11 d. ieškovai pagrindinėje byloje sudarė su *VR Bank* vartojimo kredito, susijusio su nekilnojamuoju turtu, sutartį dėl 236 000 eurų neto paskolos sumos, skirtos butui įsigyti. Iki 2029 m. sausio 30 d. buvo nustatyta fiksuotoji kredito palūkanų norma. Kredito sutartyje taip pat buvo įtvirtintos nuostatos dėl išankstinio paskolos grąžinimo ir kompensacijos už išankstinį grąžinimą. Su minėta kompensacija susijusioje sąlygoje buvo numatyta, kad apskaičiuodamas nuostolius, kurių patyrė dėl išankstinio grąžinimo, kredito davėjas turi remtis vadinamuoju „turto ir įsipareigojimų“ apskaičiavimo metodu; jį *Bundesgerichtshof* (Aukščiausiasis Federalinis Teismas, Vokietija) pripažino leistinu. Šis metodas grindžiamas principu, kad kredito davėjo negautas pelnas apskaičiuojamas atsižvelgiant į hipotetinę grąžą, kurią jis galėtų tikėtis gauti, jei dėl išankstinio grąžinimo atlaisvintas lėšas investuotų į tokios pačios trukmės kaip paskola hipotekos lakštus.

19 Kadangi vieną iš ieškovų darbdavys išsiuntė dirbti kitur, 2020 m. gegužės mėn. ieškovai pirmesniame punkte nurodytą nekilnojamąjį turtą pardavė už 255 000 eurų. Jie nutraukė paskolos sutartį nuo 2020 m. birželio 30 d. *VR Bank* 2020 m. birželio 9 d. raštu pareikalavo iš ieškovų

pagrindinėje byloje 27 614,17 eurų dydžio kompensacijos už išankstinį paskolos grąžinimą. Ieškovai pagrindinėje byloje sumokėjo šią kompensaciją, tačiau 2021 m. balandžio 19 d. raštu pareikalavo *VR Bank* ją grąžinti, manydami, kad ji neturėjo būti sumokėta. *VR Bank* atsisakius grąžinti šią sumą, ieškovai pagrindinėje byloje pateikė ieškinį *Landgericht Ravensburg* (Ravensburgo apygardos teismas, Vokietija), t. y. prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiame teisme.

20 Šiam teismui kyla klausimų dėl BGB 502 straipsnio, kuriuo remdamasis *VR Bank* teigia turintis teisę į tai, kad jam būtų sumokėta kompensacija už išankstinį grąžinimą, pagrįsta turto ir įsipareigojimų metodu, atitikties Direktyvos 2014/17 25 straipsnio 3 daliai. Konkrečiai kalbant, savo pirmaisiais dviem klausimais jis nori išsiaiškinti, ar Direktyvos 2014/17 25 straipsnio 3 dalyje numatyta kompensacija kredito davėjui už išlaidas, susijusias su išankstiniu kredito grąžinimu, apima ir kredito davėjo negautą pelną. Jei taip, šis teismas norėtų sužinoti Sąjungos teisės reikalavimus, taikomus apskaičiuojant šį negautą pelną, ypač dėl atsižvelgimo į pajamas, gaunamas dėl reinvestavimo.

21 Šiuo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, viena vertus, jog tai, kad pagal Direktyvos 2014/17 25 straipsnio 3 dalies pirmą sakinį gali būti reikalaujama padengti tik galimas išlaidas, tiesiogiai susijusias su išankstiniu kredito grąžinimu, neleidžia atsižvelgti į palūkanas, kurias vartotojas būtų turėjęs sumokėti, jei nebūtų nutraukęs sutarties prieš terminą. Be to, pagal šios direktyvos 25 straipsnio 1 dalies antrą sakinį valstybės narės turėtų užtikrinti, kad išankstinio grąžinimo atveju vartotojas turėtų teisę į bendros kredito kainos sumažinimą, kurį sudaro likusio sutarties trukmės laikotarpio palūkanos ir išlaidos, o tai galėtų lemti, kad likusiu sutarties galiojimo laikotarpiu mokėtinų palūkanų ir išlaidų nebereikia mokėti. Kita vertus, šio teismo teigimu, galimybė apriboti kompensavimą tam tikru laikotarpiu galėtų reikšti, kad, siekiant kompensuoti kredito davėjui, reikia atsižvelgti į palūkanas, kurias vartotojas būtų turėjęs sumokėti, jei nebūtų nutraukęs sutarties prieš terminą.

22 Be to, kiek tai susiję su Sąjungos teisės reikalavimais dėl šio negauto pelno apskaičiavimo, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad
Direktyvos 2014/17 25 straipsnio 3 dalies pirmo sakinio formuluotė, pagal kurią valstybės narės gali numatyti, kad kredito davėjas turi teisę į „objektyvią“ kompensaciją, reikštų, kad atliekant šį skaičiavimą galima atsižvelgti tik į faktiškai ir konkrečiai patirtas išlaidas. Vis dėlto Direktyvos 2014/17 25 straipsnio 4 dalies antras sakinys, pagal kurį išankstinio grąžinimo atveju kredito davėjas turi pateikti vartotojui „bent“ informaciją, kurioje „skaičiais išreikštos vartotojo įsipareigojimų įvykdymo nepasibaigus kredito sutarties galiojimui pasekmės vartotojui ir aiškiai nustatomos visos naudojamos prielaidos“, leistų manyti, kad kredito davėjas savo negautą pelną galėtų apskaičiuoti atsižvelgdamas į tam tikras pajamas, gaunamas dėl grąžintų sumų reinvestavimo.

23 Galiausiai prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas kelia klausimą, ar situacija, kai vartotojas prieš grąžindamas išankstiniu būdu kredito davėjui kreditą nutraukia vartojimo kredito, susijusio su gyvenamosios paskirties nekilnojamuoju turtu, sutartį, remdamasis nacionalinėje teise numatyta nutraukimo teise, taip pat patenka į Direktyvos 2014/17 25 straipsnio taikymo sritį. Iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad jį pateikusio teismo keliamą klausimą galima paaiškinti tuo, kad pagal nacionalinę teisę egzistuoja dvi skirtingos kompensavimo kredito davėjui galimybės, atsižvelgiant į tai, ar pasinaudoti išankstiniu grąžinimu prašo tiesiogiai vartotojas, nenutraukdamas sutarties prieš terminą (remiantis BGB 500 straipsniu), ar vartotojas išankstinį grąžinimą vykdo pasinaudojęs BGB 490 straipsnyje numatyta išimtine teise nutraukti sutartį.

24 Tokiomis aplinkybėmis *Landgericht Ravensburg* (Ravensburgo apygardos teismas) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar Direktyvos 2014/17/ES 25 straipsnio 3 dalies sąvoka „teisinga ir objektyvi kompensacija <…> už galimas išlaidas, tiesiogiai susijusias su išankstiniu kredito grąžinimu“ turi būti aiškinama taip, kad kompensacija taip pat apima kredito davėjo negautą pelną, visų pirma būsimas palūkanas, kurias kredito davėjas praranda dėl išankstinio grąžinimo?

2. Jeigu į pirmąjį klausimą būtų atsakyta teigiamai:

Ar Sąjungos teisėje (konkrečiai – [Direktyvos 2014/17] 25 straipsnio 3 dalyje) yra nustatyti reikalavimai, taikomi siekiant apskaičiuoti kredito davėjo negautą pelną, kiek tai susiję pajamomis, gaunamomis reinvestuojant iš anksto grąžintą nekilnojamojo turto vartojimo kreditą, ir, jei taip, kokie yra tie reikalavimai?

Visų pirma:

a) Ar apskaičiavimo tikslais nacionalinės teisės normose turi būti atsižvelgiama į tai, kaip kredito davėjas faktiškai naudoja iš anksto grąžintą sumą?

b) Ar pagal nacionalinės teisės normas kredito davėjui gali būti leidžiama apskaičiuoti kompensaciją už išankstinį grąžinimą remiantis fiktyviu reinvestavimu į saugias tokios pačios trukmės [kaip paskola] kapitalo rinkos priemones (vadinamasis turto ir įsipareigojimų metodas)?

3. Ar į Direktyvos 2014/17/ES 25 straipsnio taikymo sritį taip pat patenka atvejis, kai vartotojas, remdamasis nacionalinės teisės aktų leidėjo numatyta teise nutraukti sutartį, pirmiausia nutraukia nekilnojamojo turto vartojimo kredito sutartį, paskui iš anksto grąžina kreditą kredito davėjui?“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl trečiojo klausimo

25 Trečiuoju klausimu, kurį reikia nagrinėti pirmiausia, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Direktyvos 2014/17 25 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad jis taikomas ir tais atvejais, kai vartotojas, nacionalinės teisės normose numatytomis sąlygomis nutraukęs sudarytą vartojimo kredito sutartį dėl gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto, įvykdo jam tenkančius įsipareigojimus prieš terminą.

26 Kadangi *VR Bank* iš esmės teigia, kad šis klausimas nepriimtinas, nes nėra svarbus sprendžiant ginčą pagrindinėje byloje, pakanka konstatuoti, kad klausimas, ar (ir kiek) Direktyvos 2014/17 25 straipsnis taikomas tokiu atveju, kaip nagrinėjamas pagrindinėje byloje, yra susijęs su šio klausimo esme, o ne su jo priimtinumu, todėl šį prieštaravimą dėl priimtinumo reikia atmesti.

27 Reikia priminti, kad pagal Direktyvos 2014/17 25 straipsnio 1 dalį valstybės narės užtikrina, kad vartotojas turėtų teisę įsipareigojimus pagal kredito sutartį visiškai arba iš dalies įvykdyti nepasibaigus tos sutarties galiojimui.

28 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad Direktyvoje 2014/17 nėra jokio reikalavimo, susijusio su paskolos gavėjo išimtinės teisės nutraukti sutartį įgyvendinimo tvarka, sąlygomis ir teisiniais padariniais. Atvirkščiai, iš šios direktyvos 21 konstatuojamosios dalies matyti, kad šia direktyva nedaroma įtaka nacionalinei bendrajai sutarčių teisei, pavyzdžiui, sutarties galiojimą, sudarymą arba poveikį reglamentuojančioms taisyklėms, tiek, kiek bendrosios sutarčių teisės aspektai nereglamentuojami Direktyva 2014/17.

29 Be to, reikia priminti, kad pagal Direktyvos 2014/17 2 straipsnio 1 dalį, siejamą su jos 7 konstatuojamąja dalimi, siekiant apsaugoti vartotojus valstybėms narėms leidžiama priimti griežtesnes nuostatas, be kita ko, dėl rinkos struktūros ir dalyvių, prieinamų produktų kategorijų ir su kredito suteikimo procesu susijusių procedūrų.

30 Vis dėlto priimdamos šias griežtesnes nuostatas valstybės narės privalo pasirūpinti, kad būtų užtikrintas Direktyvos 2014/17, visų pirma jos 25 straipsnio, veiksmingumas, atsižvelgiant į jos siekiamą tikslą (šiuo klausimu pagal analogiją žr. 2019 m. gruodžio 19 d. Sprendimo *Rust-Hackner ir kt.*, C-355/18–C-357/18 ir C-479/18, EU:C:2019:1123, 55 ir 62 punktus).

31 Šiuo aspektu reikia pažymėti, kaip matyti ir iš Direktyvos 2014/17 66 konstatuojamosios dalies, jos 25 straipsnio tikslas yra sudaryti vartotojams galimybę įvykdyti įsipareigojimus nepasibaigus kredito sutartyje numatytam terminui, kad jie galėtų kuo geriau pasinaudoti bendrąja rinka, visų pirma palygindami pasiūlymus siekiant rasti geriausiai jų poreikius atitinkančius produktus. Be to, iš šios direktyvos 5 ir 6 konstatuojamųjų dalių matyti, kad vienas iš jos tikslų yra užtikrinti aukštą vartotojų apsaugos lygį.

32 Šiomis aplinkybėmis, kaip savo išvados 82 ir 83 punktuose pažymėjo generalinis advokatas, Direktyvos 2014/17 25 straipsnyje vartotojui pripažįstama išankstinio grąžinimo teisė, nenustatant naudojimosi šia teise sąlygų. Taigi, nors ši tvarka turi būti nustatyta nacionalinėje teisėje, šios direktyvos tikslui prieštarautų tai, jei būtų manoma, kad apsauga, kuri pagal ją užtikrinama vartotojui, tam tikrais atvejais priklauso nuo to, ar vartotojas pasirenka vieną iš šių galimybių, t. y. pasinaudoti savo nacionalinėje teisėje numatyta teise nutraukti kredito sutartį prieš grąžinant kreditą prieš terminą.

33 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į trečiąjį klausimą reikia atsakyti: Direktyvos 2014/17 25 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad jis taikomas ir tais atvejais, kai vartotojas, nacionalinės teisės normose numatytomis sąlygomis nutraukęs sudarytą vartojimo kredito sutartį dėl gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto, jam tenkančius įsipareigojimus įvykdo prieš terminą.

Dėl pirmojo klausimo

34 Pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Direktyvos 2014/17 25 straipsnio 3 dalies pirmas sakinys turi būti aiškinamas taip, kad pagal jį draudžiamos nacionalinės teisės normos, pagal kurias, siekiant teisingai ir objektyviai kompensuoti kredito davėjui už galimas išlaidas, tiesiogiai susijusias su išankstiniu kredito grąžinimu, atsižvelgiama į kredito gavėjo dėl šio išankstinio grąžinimo tiesiogiai negautą pelną, visų pirma – į prarastas dar turėtas sumokėti už kreditą sutartines palūkanas.

35 Remiantis suformuota jurisprudencija, aiškinant Sąjungos teisės nuostatą reikia atsižvelgti ne tik į jos formuluotę, bet ir į kontekstą, ir teisės akto, kuriame ji įtvirtinta, tikslus (žr. 2019 m. spalio 24 d. Sprendimo *Autorità Garante della Concorrenza e del Mercato (Tiesioginis transporto paslaugų sutarties sudarymas)*, C-515/18, EU:C:2019:893, 23 punktą).

36 Šiuo klausimu reikia priminti, kad pagal Direktyvos 2014/17 25 straipsnio 3 dalį valstybės narės gali numatyti, kad kredito davėjas turi teisę į teisingą ir objektyvią kompensaciją už galimas išlaidas, tiesiogiai susijusias su išankstiniu kredito grąžinimu, bet netaiko vartotojui sankcijos; kompensacija neturi būti didesnė nei kredito davėjo finansiniai nuostoliai. Be to, valstybės narės gali nustatyti, kad kompensacija negali viršyti tam tikro lygio arba ją leidžiama taikyti tik tam tikro laikotarpio atžvilgiu.

37 Pirma, dėl sąvokos „galimos išlaidos, tiesiogiai susijusios su išankstiniu kredito grąžinimu“ reikia pažymėti, kad nors sąvoka „išlaidos“ vienareikšmiškai neapibrėžta, nuostatos, kurioje ji minima, konteksto analizė pateikia jai aiškinti naudingų nuorodų.

38 Visų pirma reikia pažymėti, kad Direktyvos 2014/17 25 straipsnio 3 dalies antrame sakinyje įtvirtinta kompensacijos, kuri gali būti sumokėta kredito gavėjui išankstinio grąžinimo atveju, maksimali riba: ji negali viršyti jo finansinių nuostolių. Kaip iš esmės nurodė generalinis advokatas savo išvados 29 punkte, tokia riba rodo, kad Sąjungos teisės aktų leidėjas neketino užkirsti kelio tam, kad apskaičiuojant šią kompensaciją būtų atsižvelgiama į galimus tokius finansinius nuostolius dėl palūkanų, kurių kredito davėjas negaus dėl išankstinio grąžinimo.

39 Be to, Direktyvos 2014/17 25 straipsnio 3 dalies trečiame sakinyje numatyta valstybių narių galimybė numatyti, kad kredito davėjas galės reikalauti tokios kompensacijos tik už tam tikrą laikotarpį, netektų prasmės, jei apskaičiuojant kompensaciją būtų galima atsižvelgti tik į papildomas kredito gavėjo dėl išankstinio grąžinimo patiriamas administracines išlaidas, turint mintyje, kad šios išlaidos patiriamos tik vieną kartą ir nėra tęstinės laiko atžvilgiu.

40 Galiausiai Direktyvos 2014/17 25 straipsnio 3 dalies pirmame sakinyje esanti nuoroda į „galimas“ išlaidas rodo, kad Sąjungos teisės aktų leidėjas valstybėms narėms suteikto leidimo nustatyti kompensavimo tvarką neapribojo vien kredito davėjo faktiškai patirtomis išankstinio grąžinimo administracinio valdymo išlaidomis; ši tvarka taip pat gali apimti jo negautą pelną, kurio dydis išankstinio kredito grąžinimo momentu dar nenustatytas.

41 Antra, šį aiškinimą patvirtina Direktyvos 2014/17 25 straipsnio struktūra. Pirma, iš kredito davėjo pareigos informuoti apimties matyti, kad Sąjungos teisės aktų leidėjas iš principo rėmėsi tuo, kad kredito davėjo teisė į kompensaciją, priklausanti valstybių narių diskrecijos sričiai, gali apimti jo negautą pelną.

42 Taigi, viena vertus, Direktyvos 2014/17 25 straipsnio 4 dalyje numatyta kredito davėjo pareiga pateikti vartotojui būtiną informaciją, kad jis galėtų įvertinti galimybę grąžinti paskolą prieš terminą. Tai reiškia, kad negalima atmesti galimybės, jog tokio grąžinimo atveju vartotojas kredito davėjui gali turėti įsipareigojimą ne tik grąžinti likusią paskolos dalį. Be to, tai, kad šioje nuostatoje daroma nuoroda į kredito davėjo „naudojamas prielaidas“, rodo, jog išankstinio grąžinimo atveju kredito davėjui mokėtina kompensacija neapsiriboja vien prielaida, kad vartotojas turi sumokėti faktiškai kredito davėjo patirtas tokio grąžinimo administracinio valdymo išlaidas.

43 Kita vertus, reikia priminti, kad pagal Direktyvos 2014/17 14 straipsnio 1 ir 2 dalis kredito davėjas privalo naudodamasis ESIL pateikti vartotojui ikisutartinę informaciją; to lapo pavyzdys pateiktas šios direktyvos II priedo A dalyje. Šio ESIL pavyzdžio 9 skirsnyje „Išankstinis grąžinimas“ nurodyta informacija, kuri turi būti pateikta vartotojui tuo tikslu, jeigu dėl tokio grąžinimo vartotojas privalo sumokėti „sutarties pabaigos mokestį“.

44 Šios direktyvos II priedo B dalies 9 skirsnyje išdėstytos ESIL pildymo instrukcijos būtent susijusios su išankstiniu grąžinimu. Iš šių instrukcijų matyti, kad kompensacijos dydis gali priklausyti nuo kelių veiksnių, tarp jų – „grąžintos sumos arba išankstinio grąžinimo metu galiojančios palūkanų normos“. Šie elementai rodo, kad sąvoka „kompensacija“ gali apimti ne tik papildomas administracines išlaidas, kredito davėjo patiriamas dėl išankstinio grąžinimo, nes tos administracinės išlaidos paprastai neturėtų priklausyti nuo „galiojančios palūkanų normos“. Be to, šio II priedo B dalies 9 skirsnyje numatyta, kad kredito davėjas ESIL skirsnyje, susijusiame su sutarties pabaigos mokesčiu, turi atkreipti vartotojo dėmesį į „kitas išlaidas, kurias reikia padengti išankstinio grąžinimo atveju, kad būtų kompensuojamos išlaidos [kredito davėjui]“, o tai irgi rodo, kad išankstinio grąžinimo atveju sąvoka „išlaidos“ gali apimti ne tik šias papildomas administracines išlaidas.

45 Antra, Direktyvos 2008/48 16 straipsnio 4 dalies b punkte, kuriame įtvirtintos sąlygos, kuriomis valstybės narės gali leisti viršyti šios direktyvos 16 straipsnio 2 dalyje numatytą kompensacijos ribą, nustatyta, kad šios valstybės gali numatyti kredito davėjo teisę išimties tvarka reikalauti šią ribą viršijančios kompensacijos, jeigu jis gali įrodyti, kad nuostoliai, kurių jis patyrė dėl išankstinio grąžinimo, didesni už pagal pastarąją nuostatą apskaičiuotą sumą. Tai rodo, kaip savo išvados 54 ir 55 punktuose iš esmės pažymėjo generalinis advokatas, kad už palūkanas, kurių nebegaunama grąžinus kreditą prieš terminą, gali būti kompensuojama ir kad Sąjungos teisės aktų leidėjas kredito davėjo finansinius nuostolius, kuriuos sudaro palūkanos, pripažino kaip galinčius būti išlaidų, kurių jis gali patirti dėl šio grąžinimo, dalimi. Iš Direktyvos 2014/17 25 straipsnio 3 dalies formuluotės nematyti, kad Sąjungos teisės aktų leidėjas ketino pakeisti šią situaciją, kiek tai susiję su vartojimo kredito sutartimis dėl gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto.

46 Trečia, aiškinimas, dėl kurio valstybės narės negalėtų numatyti negauto pelno kompensavimo kredito davėjui išankstinio grąžinimo atveju, prieštarautų Direktyvos 2014/17 tikslui. Iš tikrųjų šios direktyvos 1 straipsnyje numatyta, kad joje tik nustatomi bendri principai, skirti valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų tam tikriems aspektams, susijusiems su vartojimo kredito sutartimis, užtikrintomis hipoteka ar kitomis priemonėmis, siejamomis su gyvenamosios paskirties nekilnojamuoju turtu, o šios direktyvos 66 konstatuojamosios dalies priešpaskutiniame sakinyje patikslinta, kad kompensacija turi būti apskaičiuojama pagal nacionalines taisykles dėl kompensavimo. Taigi iš Direktyvos 2014/17 1 straipsnio ir 25 straipsnio 3 dalies, siejamų su jos 66 konstatuojamąja dalimi, matyti, kad Sąjungos teisės aktų leidėjas suteikė valstybėms narėms galimybę pasirinkti nustatant kompensuotinų išlaidų elementus, su sąlyga, kad kompensacija už išlaidas, tiesiogiai susijusias su išankstiniu kredito grąžinimu, yra teisinga ir objektyviai pagrįsta, ji nėra sankcija vartotojui ir neviršija kredito davėjo finansinių nuostolių.

47 Kaip savo išvados 47 ir 51 punktuose iš esmės pažymėjo generalinis advokatas, Direktyva 2014/17 siekiama ne tik užtikrinti aukšto lygio vartotojų apsaugą, bet ir sukurti veiksmingą ir konkurencingą kredito sutarčių dėl gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto vidaus rinką. Taigi nacionalinės teisės aktų leidėjas, atsižvelgdamas į jam paliktą galimybę nustatyti kompensuotinų išlaidų elementus, gali į juos įtraukti kredito davėjo negautą pelną, kai mano, jog tai būtina siekiant įgyvendinti Direktyvos 2014/17 tikslus jo jurisdikcijai priklausančioje gyvenamosios paskirties turto rinkoje. Konkrečiai tariant, kaip nurodė generalinis advokatas savo išvados 50 punkte, tikėtina, kad taikant tvarką, pagal kurią kredito davėjai neturi teisės gauti kompensacijos už prarastas likusias sumokėti už kreditą sutartines palūkanas, jie pasirinks strategijas, galinčias turėti nepageidaujamą poveikį Direktyvos 2014/17 tikslams, pavyzdžiui, apribos siūlomų kredito produktų asortimentą arba taikys didesnes palūkanų normas visiems vartotojams.

48 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į pirmąjį klausimą reikia atsakyti: Direktyvos 2014/17 25 straipsnio 3 dalies pirmas sakinys turi būti aiškinamas taip, kad pagal jį nedraudžiamos nacionalinės teisės normos, pagal kurias, siekiant kredito davėjui kompensuoti dėl prieš terminą grąžinto vartojimo kredito, susijusio su gyvenamosios paskirties nekilnojamuoju turtu, atsižvelgiama į šio kredito davėjo tiesiogiai dėl šio išankstinio grąžinimo negautą pelną, visų pirma – į finansinius nuostolius, patirtus tam tikrais atvejais dėl prarastų dar turėtų sumokėti palūkanų, su sąlyga, kad kompensacija yra teisinga ir objektyvi, taip pat neviršija šių finansinių nuostolių, o vartotojui netaikoma jokia sankcija.

Dėl antrojo klausimo

49 Antruoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Direktyvos 2014/17 25 straipsnio 3 dalis turi būti aiškinama taip, kad joje nustatyti reikalavimai dėl grąžos, kredito davėjo gaunamos reinvestavus lėšas, gautas prieš terminą grąžinus vartojimo kreditą, skirtą gyvenamosios paskirties nekilnojamajam turtui įsigyti, į kuriuos reikia atsižvelgti nustatant jo negautą pelną, ir, jei reikia, ar pagal šiuos reikalavimus nacionalinės teisės normose, be kita ko, turi būti atsižvelgiama į tai, kaip kredito davėjas faktiškai naudoja iš anksto grąžintą sumą, ir, jei taip, ar pagal šiuos reikalavimus nacionalinės teisės normose kredito davėjui gali būti leidžiama apskaičiuoti šį negautą pelną, atsižvelgiant į prarastų dar turėtų sumokėti už paskolą sutartinių palūkanų ir prieš terminą atiduotos sumos fiksuoto dydžio grąžos, jei ta suma kapitalo rinkoje būtų investuota į saugius tokios pačios trukmės kaip ši paskola vertybinius popierius, skirtumą.

50 Pirma, reikia priminti, kad, kaip nurodyta šio sprendimo 46 punkte, tai, jog Direktyvos 2014/17 66 konstatuojamojoje dalyje aiškiai daroma nuoroda į nacionalinės teisės nuostatas dėl kompensavimo, rodo, kad Direktyvos 2014/17 25 straipsnio 3 dalies pirmame ir antrame sakiniuose tik numatyta, kad kompensacija turi būti teisinga ir objektyvi, apimti tik tiesioginius nuostolius, ji neturi būti sankcija vartotojui ir neturi viršyti kredito davėjo finansinių nuostolių. Iš esmės šioje direktyvoje nėra jokios kitos konkrečios nuorodos, susijusios su galimos kompensacijos apskaičiavimu, nes šio apskaičiavimo detalės paliekamos valstybių narių diskrecijai.

51 Šią išvadą patvirtina, viena vertus, Direktyvos 2014/17 25 straipsnio 3 dalies pirmas ir trečias sakiniai, iš kurių, be kita ko, matyti, kad valstybės narės „gali numatyti“ kompensavimo sąlygas. Kita vertus, iš Direktyvos 2014/17 II priedo A dalyje pateikto ESIL pavyzdžio 9 skirsnio matyti, kad kredito davėjas turi nurodyti sumą arba, jei tai neįmanoma, galbūt turimo sumokėti sutarties pabaigos mokesčio apskaičiavimo metodą, o tai leidžia preziumuoti, kad yra keli metodai siekiant apskaičiuoti kompensaciją už išankstinį grąžinimą.

52 Antra, dėl klausimo, ar nacionalinės teisės normose turi būti atsižvelgiama į tai, kaip kredito davėjas faktiškai naudoja iš anksto grąžintą sumą, šio sprendimo 40 punkte jau buvo nurodyta, kad Direktyvos 2014/17 25 straipsnio 3 dalyje pateikta nuoroda į „galimas“ kredito davėjo patirtas išlaidas rodo, kad jų apskaičiavimas nebūtinai turi būti grindžiamas faktiniu prieš terminą grąžintos sumos panaudojimu; taikant šių išlaidų apskaičiavimo metodą taip pat galima atsižvelgti į kredito davėjo negautą pelną, kurio dydis išankstinio kredito grąžinimo momentu dar nenustatytas. Kaip savo išvados 60–62 punktuose iš esmės pažymėjo generalinis advokatas, jeigu laikomasi Direktyvos 2014/17 25 straipsnio 3 dalies pirmame ir antrame sakiniuose numatytų reikalavimų, tai, kad kompensacija apskaičiuojama pagal metodą, kuriame yra hipotetinis elementas, neprieštarauja Direktyvai 2014/17.

53 Trečia, kiek tai susiję su vadinamojo „turto ir įsipareigojimų“ metodo leistinumu, reikia pažymėti, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi patikrinti, ar grąžos, gautos reinvestavus lėšas, atsirandančias dėl prieš terminą grąžinto kredito, apskaičiavimas remiantis fiksuoto dydžio reinvesticija į saugius tokios pačios trukmės kaip paskola vertybinius popierius kapitalo rinkoje, atitinka Direktyvos 2014/17 25 straipsnio 3 dalyje numatytus reikalavimus, t. y. kad kompensacija turi būti teisinga ir objektyvi, taip pat neturi viršyti kredito davėjo finansinių nuostolių, o vartotojui neturi būti taikoma jokia sankcija.

54 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į antrąjį klausimą reikia atsakyti, kad Direktyvos 2014/17 25 straipsnio 3 dalis turi būti aiškinama taip, kad vartojimo kredito, susijusio su gyvenamosios paskirties nekilnojamuoju turtu, išankstinio grąžinimo atveju valstybės narės turi užtikrinti, kad, kai kredito davėjas apskaičiuoja savo negautą pelną atsižvelgdamas į prieš terminą atiduotos sumos fiksuoto dydžio investicijos grąžą, kompensacija būtų teisinga ir objektyvi, neviršytų kredito davėjo finansinių nuostolių, o vartotojui nebūtų taikoma jokia sankcija. Direktyvoje 2014/17 nereikalaujama, kad atliekant tokį skaičiavimą būtų atsižvelgta į tai, kaip kredito davėjas faktiškai naudoja prieš terminą grąžintą sumą.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

55 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (penktoji kolegija) nusprendžia:

1. **2014 m. vasario 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/17/ES dėl vartojimo kredito sutarčių dėl gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2008/48/EB ir 2013/36/ES bei Reglamentas (ES) Nr. 1093/2010, 25 straipsnis**

   turi būti aiškinamas taip:

   jis taikomas ir tais atvejais, kai vartotojas, nacionalinės teisės normose numatytomis sąlygomis nutraukęs sudarytą vartojimo kredito sutartį dėl gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto, jam tenkančius įsipareigojimus įvykdo prieš terminą.

2. **Direktyvos 2014/17 25 straipsnio 3 dalies pirmas sakinys**

   turi būti aiškinamas taip:

   pagal jį nedraudžiamos nacionalinės teisės normos, pagal kurias, siekiant kredito davėjui kompensuoti dėl prieš terminą grąžinto vartojimo kredito, susijusio su gyvenamosios paskirties nekilnojamuoju turtu, atsižvelgiama į šio kredito davėjo tiesiogiai dėl šio išankstinio grąžinimo negautą pelną, visų pirma – į finansinius nuostolius, patirtus tam tikrais atvejais dėl prarastų dar turėtų sumokėti palūkanų, su sąlyga, kad kompensacija yra teisinga ir objektyvi, taip pat neviršija šių finansinių nuostolių, o vartotojui netaikoma jokia sankcija.

3. Direktyvos 2014/17 25 straipsnio 3 dalis

turi būti aiškinama taip:

vartojimo kredito, susijusio su gyvenamosios paskirties nekilnojamuoju turtu, išankstinio grąžinimo atveju valstybės narės turi užtikrinti, kad, kai kredito davėjas apskaičiuoja savo negautą pelną atsižvelgdamas į prieš terminą atiduotos sumos fiksuoto dydžio investicijos grąžą, kompensacija būtų teisinga ir objektyvi, neviršytų kredito davėjo finansinių nuostolių, o vartotojui nebūtų taikoma jokia sankcija. Direktyvoje 2014/17 nereikalaujama, kad atliekant tokį skaičiavimą būtų atsižvelgta į tai, kaip kredito davėjas faktiškai naudoja prieš terminą grąžintą sumą.

Parašai.